

8 клас

I. Тестовий блок (9 балів)

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. (1 бал за кожну правильну відповідь).

1. Укажіть правильне твердження щодо адміністративної області України (контур області зображений на рисунку):

- А має вихід до моря;
 - Б має ділянку сухопутного державного кордону;
 - В до 1937 року входила до складу Харківської області;
 - Г повністю знаходиться на Лівобережній Україні
2. Найбільший острів України та Чорного моря:

- А Зміїний;
- Б Довгий;
- В Березань;
- Г Джарилгач.

3. Укажіть індекс геологічного періоду, породи якого на геологічній карті позначаються зеленим кольором

- А Т;
- Б J;
- В К;

Г Р.

4. На картосхемі зображено межі тектонічних структур України, а самі структури позначено цифрами. Якими цифрами позначено лише тектонічні западини?

- А 1, 4, 7, 10;
- Б 2, 3, 5, 15;
- В 5, 6, 11, 13;

Г 8, 9, 12, 14.

5. Укажіть схему (А, Б, В чи Г), яка правильно відображає послідовність утворення залягання осадових гірських порід:

N	Q	Р	S
Р	C	K	D
S	K	J	C
C	D	T	P
A	Б	В	Г

Завдання на встановлення відповідності. (4 бали за повну правильну відповідь).

6. Установіть відповідність між іменами вчених-географів та їхніми науковими здобутками.

<p>1 Степан Рудницький; 2 Володимир Кубійович; 3 Василь Докучаєв; 4 Павло Чубинський.</p>	<p>А основоположник наукового ґрунтознавства; Б етнограф, один з організаторів Південно-Західного відділу Російського географічного товариства у Києві; В видатний учений, який довів рівність рас; Г картограф, укладач багатотомної «Енциклопедії українознавства», що була видана за межами України; Д основоположник української наукової географії.</p>
--	---

Завдання відкритої форми з короткою відповіддю (2 бали за повну правильну відповідь).

7. Відстань від Харкова до Києва складає 411 км. Визначте відстань між містами на карті масштабу 1 : 3 000 000 (з точністю до 0,1 см)

II. Теоретичний блок (12 балів)

8. Розкрийте особливості природної зональності Євразії та поясніть відхилення меж природних зон від широтного напрямку.

III. Практичний блок (5 балів)

9. Спробуйте за цікавими фактами впізнати річки світу

Цікавий факт	Річка
З 2008 року ріка офіційно вважається найдовшою у світі. Річкова система має близько 48 280 км навігаційних шляхів, басейн ріки становить 7 мільйонів км ² . Її дельта має ширину 80 км, через яку проходить така величезна кількість води, що на відстані 64 км від берега вода на поверхні океану залишається прісною.	
Chang Jiang, населення, що живе на північ від річки, говорить різними діалектами мандаринської мови. Протягом тисячоліть людина використовувала річку для пиття, зрошення, каналізації, транспорту, промисловості, позначення кордонів і воєн.	
Витрати води 19 800 м ³ /с. За величиною стоку (624 км ³) посідає 1-ше місце серед річок Росії. За площею басейну (2 580 тис. Км ²) — 2-ге місце серед річок Росії і 7-ме місце серед річок світу. Найбільша притока бере початок із рифтового озера.	
Найбільш повноводна (друга у світі після Амазонки) і друга за довжиною на континенті, але судноплавна лише на окремих ділянках. У 1971—1997 роках річка також мала назву Заїр. Нагадує велетенську дугу, обернену випуклістю на північ, двічі перетинаючи при цьому екватор.	
Назва річки мовою індіанців племені оджибва: «батько вод». Річка бере початок із невеликого озера Айтеске на північному заході Центральних рівнин і верхів'ям протікає заболоченою, вкритою численними озерами лісистією місцевістю. Спортивний вид „водні лижі” було винайдено саме на цій річці в проміжку між Міннесотою та Вісконсином на так званому озері Пепін.	

9 клас

I. Тестовий блок (8 балів)

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. (1 бал за кожну правильну відповідь).

1. Область України, яка має найвищі темпи зростання кількості населення, на карті позначена:

А кружком;
Б квадратом;
В трикутником;
Г зіркою.
2. Фото, найімовірніше, відображає краєвид:

А Дніпропетровської області;
Б Одеської області;
В Київської області;
Г Хмельницької області.
3. Укажіть характерний для літа вітер Південного берега Криму:

А мусон;
Б бриз;
В норд-ост;
Г бора.

Завдання на встановлення відповідності. (4 бали за повну правильну відповідь).

4. Установіть відповідність у парах «горюча корисна копалина центр її видобутку».

1 кам'яне вугілля;
2 буре вугілля;
3 нафта;
4 природний газ.

Завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Числову відповідь необхідно вписати до бланка відповідей (2 бали за повну правильну відповідь).

--	--	--

5. Визначте, на скільки хвилин відрізняється місцевий час Донецька (48° пн.ш. і 38° сх.д.) від місцевого часу Києва ($50,5^\circ$ пн.ш. і $30,5^\circ$ сх.д.).

II. Теоретичний блок (12 балів)

6. Охарактеризуйте природні умови (рельєф, клімат, водні ресурси, ґрунти, рослинність) і територіальні відмінності спеціалізації сільського господарства в Україні.

III. Практичний блок (6 балів)

7. Туризм є важливою галуззю економіки України. Щороку Україну відвідують понад 20 мільйонів осіб, насамперед із Росії та Східної Європи, а також із Західної Європи та США. До туристичних об'єктів належать історичні населені пункти. За цікавою географічною інформацією та фактами спробуйте розпізнати туристичні пункти чи об'єкти України та область, у якій вони розташовані.

Цікаві факти	Назва пункту чи об'єкта	Назва області
Місто лежить на правому березі річки Луги (притока Західного Бугу). Перша літописна згадка - в описі подій 988 року на сторінках «Повісті минулих літ» Починаючи з XII століття стає центром удільного князівства. Нараховується 15 пам'яток історії та 2 пам'ятки археології, у тому числі земляні вали (городище), комплекс Успенського собору, Костел Якима і Ганни та ін. Назване на честь князя, який хрестив Русь.		
Місто знаходиться на річці Сіверський Донець, біля кордону трьох областей - Донецької, Харківської та Луганської. З 1624 року згадується Успенський чоловічий монастир, вибитий у крейдяних скелях правого берега Сіверського Дінця. З 2004 року монастир отримав статус Лаври.		
Село. Щороку останньої суботи та неділі серпня в селі відбувається ярмарок. У 1809 році народився український та російський прозаїк, драматург Микола Васильович Гоголь.		
Місто розташоване в українській частині дельти Дунаю, на крайньому південному заході України. Порт. Місто відоме під назвою «Українська Венеція» завдяки численним каналам, проритим уздовж вулиць.		
Із XIV до XVII століття цим містом володів впливовий і багатий князівський рід, який зробив із нього потужний освітній, науковий і культурний центр Східної Європи. Передусім славився слов'яно-греко-латинською академією — першим вищим навчальним закладом у Східній Європі. Тут побачили світ греко-слов'янський «Буквар» (перший український підручник) і перша друкована повна слов'яномовна Біблія.		
Місто на Сіверщині, розташоване на р. Єзуч, яка через 12 км впадає в річку Сейм. Найстарішими пам'ятками є пам'ятки археології: тимчасові стоянки племен, поселення, кургани, городища від доби неоліту до Київської Русі. Місто відоме в українській літературі завдяки сатирично-реалістичній повісті Григорія Квітки-Основ'яненка про пістряка та відьму.		

10 клас

I. Тестовий блок (8 балів)

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. (1 бал за кожну правильну відповідь).

1. Укажіть частково визнану державу:

- А Гренландія;
- Б Косово;
- В Сирія;
- Г ПМР.

2. У 2013 році 28 членом Європейського Союзу стала:

- А Румунія;
- Б Болгарія;
- В Хорватія;
- Г Туреччина.

3. Укажіть народ, що серед названих народів належить до іншої мовної сім'ї:

- А азербайджанці;
- Б таджики;
- В туркмени;
- Г узбеки.

4. Географи розкритикували відомого економіста Джеффри Сакса за твердження, що країни, які не мають виходу до моря, ніколи не досягнуть високого рівня розвитку.

Для спростування цієї думки вони наводять приклад двох високорозвинених країн.

- А Люксембургу й Білорусі;
- Б Швейцарії й Австрії;
- В Чехії й Угорщини;
- Г Болівії й Парагваю.

Завдання на встановлення відповідності. (4 бали).

5. Установіть відповідність між туристичним маршрутом і найбільш імовірними небезпеками і несподіванками на цьому маршруті, про які необхідно попередити туристів

1 «Говерляна» (сходження на Говерлу) ;
2 «Днищем каньйону» (Великий каньйон Криму) ;
3 «У гості до бабаків» (екологічними стежками «Стрільцівського степу») ;
4 «Поліським краєм» (Поліський природний заповідник).

А грязьові вулкани, смог, густі колючі зарості чагарників (шибляк) ;
Б гроза, мокрі й слизькі кам'янисті схили, отруйні змії (гадюка звичайна) ;
В каменепади, нагромадження валунів, ерозійні котли, селі під час дощів;
Г заболочені ділянки, трясовина, комарі, мошкара;
Д спека, шорсткий трав'яний сухостій, полоз жовтобрюхий, гадюка степова.

1	2	3	4

Завдання відкритої форми з короткою відповіддю. (2 бали за повну правильну відповідь).

--	--

6. Проаналізуйте наведену в таблиці інформацію щодо запасів і щорічного видобутку мідних руд, укажіть найбільший показник ресурсозабезпеченості серед зазначених країн (у роках).

Країна	Запаси мідних руд, млн т	Щорічний видобуток мідних руд, млн т
Чилі	190	5,2
Перу	76	1,2
Австралія	86	1,0
США	39	1,1

II. Теоретичний блок. (12 балів)

7. Охарактеризуйте сучасний стан АПК України та надайте прогноз розвитку галузі на найближчі 10 років.

III. Практичний блок (5 балів)

8. За назвою столиці та поданою інформацією визначте назви держав світу.

	Столиця	Інформація про країну	Назва країни
1	Кінгстон	Держава у складі Співдружності націй. Серед населення 77% негри, 15% мулати.	
2	Ямусукро	До 1986 року назва країни офіційно перекладалася на різні мови у значенні Берег Слонової Кістки. Офіційна мова – французька.	
3	Абуджа	Нова столиця побудована у вигляді півмісяця за проектом японського архітектора Кензо Танге. Вибираючи місце для неї, влада прагнула створити місто, у якому не домінувала б жодна етнічна, соціальна або релігійна група.	
4	Шрі-Джаяварденепура-Котте	Усього відомо близько 80 назв цієї островної країни. З 1983 до 2009 року йшла громадянська війна між урядом і партизанською організацією «Тигри визволення Таміл-Іламу».	
5	Джуба	Отримання незалежності у 2011 році остаточно закінчило найтривалішу в Африці громадянську війну. За даними рейтингу «Неспроможних держав» на 2013 рік, країна посідає в ньому четверте місце	

11 клас

I. Тестовий блок (8 балів)

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. (1 бал за кожну правильну відповідь)

1. Що зумовило переміщення виробництва легкових автомобілів із високорозвинених країн до країн нової індустріалізації?

- А тяжіння складальних підприємств до розташованих у цих країнах основних центрів виробництва деталей і комплектуючих;
- Б високий рівень розвитку науки та швидке впровадження наукових розробок у країнах, що розвиваються;
- В налагодження у країнах, що розвиваються, масового виробництва автомобілів власних національних марок;
- Г істотні відмінності в рівнях оплати праці, доходів і споживчих витрат населення в країнах цих двох типів.

2. Восени буває короткочасне повернення теплої сонячної погоди, яке в народі називають «бабиним літом». За змістом уривка з літературного твору визначте метеорологічну ознаку «бабиного літа»: *«...ясно і сонячно, легкий вітерець ледь погойдує павутину, ще в денному теплі ніжитья зелене й золотаве листя, а вже ніч дихне свіжістю першого приморозку...»*.

- А від'ємний радіаційний баланс;
- Б холодний атмосферний фронт;
- В тропічний циклон;
- Г стійкий антициклон.

3. Укажіть територію, у межах якої виділяють фізико-географічну країну:

- А Східноєвропейська рівнина;
- Б Українські Карпати;
- В Поліська низовина;
- Г Причорноморська низовина.

4. Визначте, у якому кліматичному поясі на материк Євразія виділяється найбільша кількість кліматичних областей:

- А субарктичний;
- Б помірний;
- В субтропічний;
- Г тропічний.

Завдання на встановлення відповідності. (4 бали за повну правильну відповідь).

5. Установіть відповідність між назвами морів і характеристиками, які їм відповідають.

1) Коралове;	а) «Льодовий мішок»;
2) Охотське;	б) Море туманів;
3) Жовте;	в) Море «гігантський акваріум»;
4) Філіппінське.	г) Море між двома архіпелагами;
	д) Кольорове море.

Завдання відкритої форми з короткою відповіддю. (2 бали за повну правильну відповідь).

--	--	--	--	--	--

6. Похил річки Дніпро становить 11 см/км, довжина – 2285 км. Визначте, на якій висоті над рівнем моря розташований витік Дніпра.

II. Теоретичний блок (12 балів)

7. Поясніть особливості функціонування нової системи глобальної економіки в умовах загострення політичних і військових конфліктів.

III. Практичний блок (5 балів)

8. За поданою інформацією визначте географічні об'єкти, у яких знаходяться згадані місця Харківщини

	Опис географічних об'єктів Харківщини	Назва географічних об'єктів Харківщини
1	Річка, найдовша з приток Дніпра з числа тих, що протікає територією Харківської області	
2	Річка, у долині якої виявлені найбільші популяції реліктового ендемічного виду вовчі ягоди Софії та знаходиться районний центр, назва якого походить від назви річки.	
3	Річка, у долині якої знаходиться національний природний парк. Офіційний символ парку – бобер	
4	Найбільше за площею водосховище на території Харківської області	
5	Друге за чисельністю населення місто Харківської області	